

Montserrat Salvador i Corros

CASA BARBEY

FITXA TÈCNICA

Denominació: Casa Barbey
Arquitecte: Manuel Joaquim Raspall i Mayol
 (1877-1937)
Obra: Casa per a Juli Barbey
Localització: La Garriga, a la «mansana Raspall», Passeig, 5, carrer del Figueral, 48
Tipologia: Arquitectura modernista
Data de construcció: 1910-1911

Foto: Arxiu Cuspinero

LOCALITZACIÓ

Construïda a l'illa de cases que més tard serà anomenada «mansana Raspall». És la més important tant per la seva grandiositat com per la riquesa d'espais i elements decoratius, és un dels edificis més importants de llenguatge modernista fora de l'àmbit de l'àrea metropolitana i el capdavanter del moviment modernista a La Garriga.

Aquest conjunt de cases està format per quatre habitatges unifamiliars, de tipologia ciutat-jardí. Foren construïdes en el període 1910-1913: Casa Barbey (1910-1911), la Torre Iris (1911), la Bombonera (1911) i la casa Barraquer (1913). Totes quatre participen d'un mateix llenguatge formal, són obres del mateix arquitecte i pertanyen a la mateixa etapa, característiques que els confereixen que siguin l'únic conjunt d'aquest tipus a Catalunya.

DESCRIPCIÓ

Edifici de planta concentrada estructurada en semi-soterrani, planta baixa, pis i golfes. A la cantonada nord-llevant hi ha una torre-mirador de planta rectangular que sobresurt de la teulada. La coberta és estructurada en quatre nivells: al costat nord d'una vessant; la part central, a dues vessants escalonades i coronada per una reixa composta i en forma de T. En totes hi ha teules vidriades de diferent color que dibuixen formes geomètriques, i al costat sud està coberta de terrat amb pèrgola-tendal. En les façanes hi ha paredat capserrat amb pedres de grans dimensions, coronat per una sanefa ceràmica vidriada en greca que valora i emmarca els buits i que es repeteix en el moment en què la torrassa sobrepassa la línia del ràfec de la resta de l'edifici. La separació entre les plantes soterrània i baixa queda assenyalada per una verdugada de totxo. La resta de façanes estan amb estuc llis de color pàl·lid, excepte la torre que té carreuada. En la façana sud hi ha un rellotge de sol, que emmarca una finestra de ventilació de les golfes. Tot ell està fet de trencadís que dibuixa formes geomètriques florals. En la façana de ponent hi ha un Sant Jordi de trencadís, cavalcant i matant el drac. De l'interior es pot destacar la salamandra-llar de foc, amb aplacat de trencadís de dibuixos florals amb dues flors i botons estriats ceràmics; en el menjador, la llar de foc, amb un important treball de ferro i trencadís, coronada per un gran escut de Catalunya en mosaic, i la inscripció verdagueriana «Dolça

Catalunya pàtria del meu cor, quan de tu s'allunya d'enyorança's mor».

Les parets de la tanca estan entapissades de trencadís en suau curvatura, a cada tram es degrada harmoniosament del blanc al torrat intens. I també les façanes estucades, les jardineres treballades com un mosaic. I la forja de les reixes i les portes, que dona al ferro la calidesa de la fusta. Són treballs amb dibuix de cop de fuet, que defugen la rigidesa del metall en fred i cerquen la rugositat arbòria.

VITRALLS

La casa Barbey té molta llum natural, que entra pels nombrosos vitralls. Raspall emprava els vitralls amb gran profusió de recursos tècnics, que generalment foren executats per l'obrador dels Oriach de Barcelona. És un dels pocs arquitectes que dissenyà personalment bona part dels vitralls dels seus edificis. El vidre transparent i el plom són els dos principals elements en la seva obra, el vidre de color, si bé hi apareix, és utilitzat com a contrapunt.

En la seva obra vitrallística és remarcable l'ús abundant del vidre americà, (creat per l'americà Tiffany, que cercava l'obtenció d'un vidre amb la intensitat de color medieval i la textura irisada i metàl·lica dels vidres orientals antics) i el recurs a les qualitats del vidre catedral (vidre llis per una cara i lleument irregular per l'altra, que dona textura i vibració a la llum) o les cibes (vidre en forma de disc, amb gruixos diferents que forma cercles concèntrics de diferents intensitats de color donades per les diferències de gruix, el centre sobresurt i el color és més intencional).

BIBLIOGRAFIA

- CUSPINERA, L. La Garriga, guia arquitectònica. La Garriga, 1978.
- FONTBONA, F. i MIRALLES, F. Del Modernisme al Noucentisme 1888-1917. Història de l'Art Català, volum VII. Edicions 62, Barcelona 1985.
- PI DE CABANYES, O. i CATANY, T. Cases Modernistes de Catalunya. Edicions 62, Barcelona 1992.
- VILA-GRAU, J. i RODON, F. Els Vitral·lers de la Barcelona Modernista. Ed. Polígrafa, SA.

Antoni Arrizabalaga
Jordi Bertran

PALAEOLOXODON ANTIQUUS (FALCONER I CAUTLEY), 1847

FITXA TÈCNICA

Nom científic: *Palaeoloxodon antiquus*
(Falconer i Cautley), 1847

Sistemàtica: Cordats, Mamífers, Proboscidis,
Elefàntids.

Nom comú: Elefant antic.

Museu de Granollers: Núm. Inv. 5698, 9843 i
9844

DESCRIPCIÓ I PALEOECOLOGIA

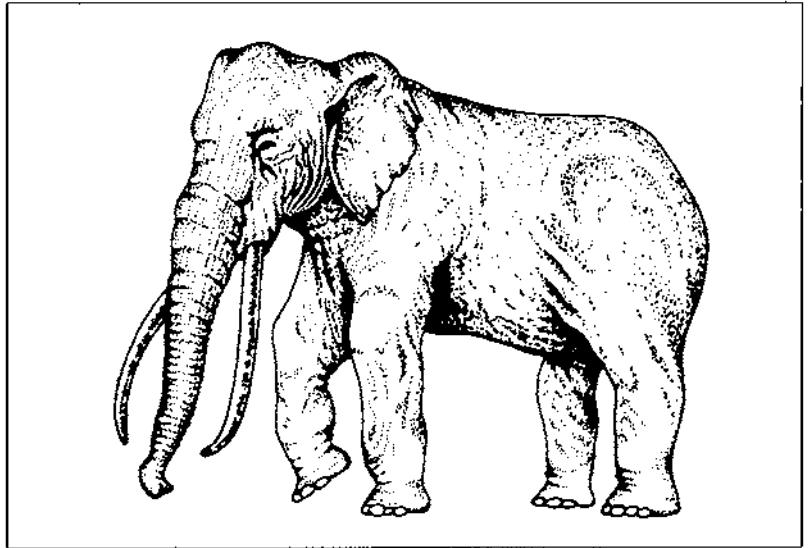
L'elefant antic (*Palaeoloxodon antiquus*) és un elefàntid fòssil quaternari trobat a diferents punts d'Europa, entre els que cal incloure el Vallès. Les restes fòssils més antigues d'aquest elefant corresponen a la base del Pleistocè Mitjà (700.000 anys d'antiguitat), i les seves troballes es succeeixen al llarg de tot aquest estatge. La seva extensió coincideix amb el límit del Pleistocè mitjà- Pleistocè superior, i per tant amb l'inici de la darrera glaciació quaternària (Würm, 125.000 anys).

Les restes fòssils d'aquests elefants han estat trobades en diferents indrets i moments del Pleistocè mitjà, coincidint amb situacions climatològiques similars al clima actual de les nostres latituds. Durant aquest període l'elefant antic conviu amb diferents espècies de fauna fòssils com rinoceronts, cèrvols, bous salvatges, osos, etc. La vegetació, que ocupa una paleogeografia pràcticament idèntica a l'actual, té un gran desenvolupament forestal amb espècies comunes avui en dia, com diverses formes de pins, alzines i roures, freixes, oms, faig, abet, boix, etc.

Les restes dipositades al Museu de Granollers corresponen a diferents troballes realitzades al llarg d'aquests darrers 50 anys en les terrasses fluvials quaternàries del riu Congost i Tenes.

MOLAR DEL FORN DE L'ESTRELLA, PALOU, GRANO- LLERS. NÚM. INV. 5698.

Recuperat pel Dr. Salvador Llobet l'any 1948, a la terrassa de 15-20 metres del Congost a 13 metres de profunditat en el pou d'en Colomer, Estrada (1986,

Dibuix: J. Bertran

1993), que es correspon amb materials del Pleistocè. Llobet (1979), dubte en la determinació de l'espècie entre *Elephas (Mammuthus) primigenius* o *E. (Palaeoloxodon) antiquus*. En Solé i Sabarís (1957), D. de Mas (1981), Llobet (1986) i Estrada (1993) apareix determinat com a *E. (Mammuthus) primigenius*. Tot i tractar-se d'un molar gens desgastat, la qual cosa dificulta la determinació, per la morfologia dels plecs del molar la determinació final d'aquesta peça és *P. antiquus*. La confirmació de la determinació d'aquesta troballa com *P. antiquus* implica la revisió de l'antiguitat de la terrassa alta del Congost.

MOLAR DE PARETS DEL VALLÈS. NÚM. INV. 9843.

Recollit per A. Tamayo a finals dels anys 70, i recuperat pel museu per intervenció del Dr. Salvador Llobet. Es va trobar en la terrassa de 15 metres del Tenes en materials del Pleistocè, mentre es feia un rebaix de terres entre la carretera i la fàbrica "Climax"; va aparèixer en mig de materials sorrencs. No hi ha cap cita bibliogràfica anterior. Aquest molar presenta un inici de desgast que afecta als primers plecs, la determinació final d'aquesta peça és *P. antiquus*. La confirmació de la determinació d'aquesta troballa com *P. antiquus* implica la revisió de l'antiguitat de la terrassa alta del Tenes.